

# Simulering og eksperimentel modelbestemmelse

Henrik Vie Christensen

`vie@es.aau.dk`

Automation & Control

Aalborg University

Denmark

# Dagens program

- Parameter nøjagtighed
  - Stokastisk parameter usikkerhed (støj)
  - Deterministisk fejl (undermodellering)

# Dagens program

- Parameter nøjagtighed
  - Stokastisk parameter usikkerhed (støj)
  - Deterministisk fejl (undermodellering)
- Input-signal design
  - Optimale input signaler
  - Eksempler

# Model verifikation

En nøjagtig model forudsætter:

- God overensstemmelse mellem system og model output beskrevet ved

- Normed root mean output error:

$$errn = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^N (y(k) - y_m(k, \theta_N))^2}{\sum_{k=1}^N y^2(k)}}$$

- Plot af system og model output

# Model verifikation

En nøjagtig model forudsætter:

- God overensstemmelse mellem system og model output beskrevet ved

- Normed root mean output error:

$$errn = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^N (y(k) - y_m(k, \theta_N))^2}{\sum_{k=1}^N y^2(k)}}$$

- Plot af system og model output
- Gode parameter følsomhedsmål

# Model verifikation

En nøjagtig model forudsætter:

- God overensstemmelse mellem system og model output beskrevet ved

- Normed root mean output error:

$$errn = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^N (y(k) - y_m(k, \theta_N))^2}{\sum_{k=1}^N y^2(k)}}$$

- Plot af system og model output
- Gode parameter følsomhedsmål
- Evaluering baseret på fysisk indsigt og fornuft

# Parameter nøjagtighed

Model fejlen kan splittes i tre bidrag:

$$\epsilon(k, \theta) = y(k) - y_m(k, \theta) = \epsilon_x(k) + \epsilon_m(k) + \epsilon_p(k, \theta)$$

hvor  $\epsilon_x$  er støj,  $\epsilon_m$  er undermodellering, og  $\epsilon_p$  er parameter afhængig bidrag.

# Parameter nøjagtighed

Model fejlen kan splittes i tre bidrag:

$$\epsilon(k, \theta) = y(k) - y_m(k, \theta) = \overbrace{\epsilon_x(k) + \epsilon_m(k)}^{\epsilon_0(k)} + \epsilon_p(k, \theta)$$

støj    model fejl    par. afh. (= 0 for  $\theta = \theta_N$ )

hvor  $\epsilon_x$  er støj,  $\epsilon_m$  er undermodellering, og  $\epsilon_p$  er parameter afhængig bidrag.



# Parameter nøjagtighed

Model fejlen kan splittes i tre bidrag:

$$\epsilon(k, \theta) = y(k) - y_m(k, \theta) = \overbrace{\epsilon_x(k) + \epsilon_m(k)}^{\epsilon_0(k)} + \epsilon_p(k, \theta)$$

støj    model fejl    par. afh. (= 0 for  $\theta = \theta_N$ )

hvor  $\epsilon_x$  er støj,  $\epsilon_m$  er undermodellering, og  $\epsilon_p$  er parameter afhængig bidrag.

Minimum af performance fkt. er

$$P(\theta_N) = \frac{1}{2N} \sum_{k=1}^N \epsilon^2(k, \theta_N) = \frac{1}{2} (\epsilon_{x,RMS}^2 + \epsilon_{m,RMS}^2)$$

idet  $\epsilon_x$  og  $\epsilon_m$  er uafhængige.

# Parameter nøjagtighed

Model fejlen kan splittes i tre bidrag:

$$\epsilon(k, \theta) = y(k) - y_m(k, \theta) = \overbrace{\epsilon_x(k) + \epsilon_m(k)}^{\epsilon_0(k)} + \epsilon_p(k, \theta)$$

støj    model fejl    par. afh. (= 0 for  $\theta = \theta_N$ )

hvor  $\epsilon_x$  er **støj**,  $\epsilon_m$  er **undermodellering**, og  $\epsilon_p$  er **parameter afhængig** bidrag.

Minimum af performance fkt. er

$$P(\theta_N) = \frac{1}{2N} \sum_{k=1}^N \epsilon^2(k, \theta_N) = \frac{1}{2} (\epsilon_{x,RMS}^2 + \epsilon_{m,RMS}^2)$$

idet  $\epsilon_x$  og  $\epsilon_m$  er uafhængige.

Disse to bidrag kan behandles separat



# Parameter følsomhed og nøjagtighed

Brug følsomhedsmålene:  $S_i$ ,  $S_{i \min}$ ,  $R = S_{\max}/S_{\min}$ ,  
 $R_i = S_i/S_{i \min}$  til at evaluere situationen, fx. nødvendighed af  
ændret model struktur eller input.

# Parameter følsomhed og nøjagtighed

Brug følsomhedsmålene:  $S_i$ ,  $S_{i \min}$ ,  $R = S_{\max}/S_{\min}$ ,  
 $R_i = S_i/S_{i \min}$  til at evaluere situationen, fx. nødvendighed af  
ændret model struktur eller input.

Parameter nøjagtigheden kan udtrykkes ved  
Kun støj:

$$\sigma_{r,\theta i\%} = \frac{errn}{S_{i \min}} \frac{1}{\sqrt{N}} [\%]$$

# Parameter følsomhed og nøjagtighed

Brug følsomhedsmålene:  $S_i$ ,  $S_{i \min}$ ,  $R = S_{\max}/S_{\min}$ ,  
 $R_i = S_i/S_{i \min}$  til at evaluere situationen, fx. nødvendighed af  
ændret model struktur eller input.

Parameter nøjagtigheden kan udtrykkes ved  
Kun støj:

$$\sigma_{r,\theta i\%} = \frac{errn}{S_{i \min}} \frac{1}{\sqrt{N}} [\%]$$

Kun undermodellering:

$$\Delta_{\theta eq,i\%} = \frac{errn}{S_{i \min}} [\%]$$

# Parameter følsomhed og nøjagtighed

Både støj og undermodellering:

$$\Delta_{\theta total,i} = \sigma_{r,\theta i} + \Delta_{\theta eq,i} = \frac{1}{S_{i \min}} \left( \frac{\epsilon_{x,RMSn}}{\sqrt{N}} + \epsilon_{m,RMSn} \right)$$

# Parameter følsomhed og nøjagtighed

Både støj og undermodellering:

$$\Delta_{\theta total,i} = \sigma_{r,\theta i} + \Delta_{\theta eq,i} = \frac{1}{S_{i \min}} \left( \frac{\epsilon_{x,RMSn}}{\sqrt{N}} + \epsilon_{m,RMSn} \right)$$

Senstools udregner

- En “best case” værdi, antaget kun støj (sigpar)
- En “worst case” værdi, antaget kun undermodellering (dpar)

# Parameter følsomhed og nøjagtighed

Både støj og undermodellering:

$$\Delta_{\theta total,i} = \sigma_{r,\theta i} + \Delta_{\theta eq,i} = \frac{1}{S_{i \min}} \left( \frac{\epsilon_{x,RMSn}}{\sqrt{N}} + \epsilon_{m,RMSn} \right)$$

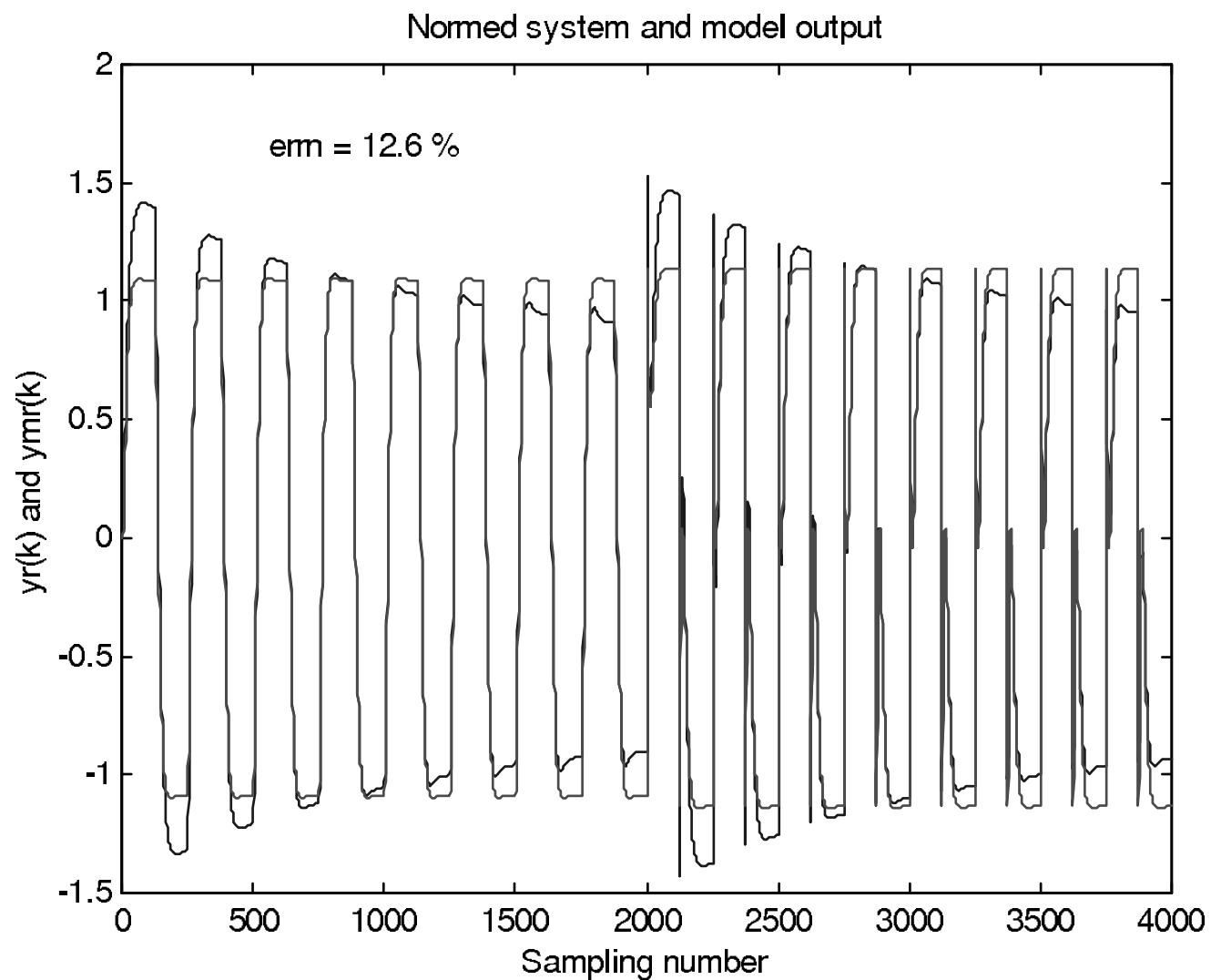
Senstools udregner

- En “best case” værdi, antaget kun støj (sigpar)
- En “worst case” værdi, antaget kun undermodellering (dpar)

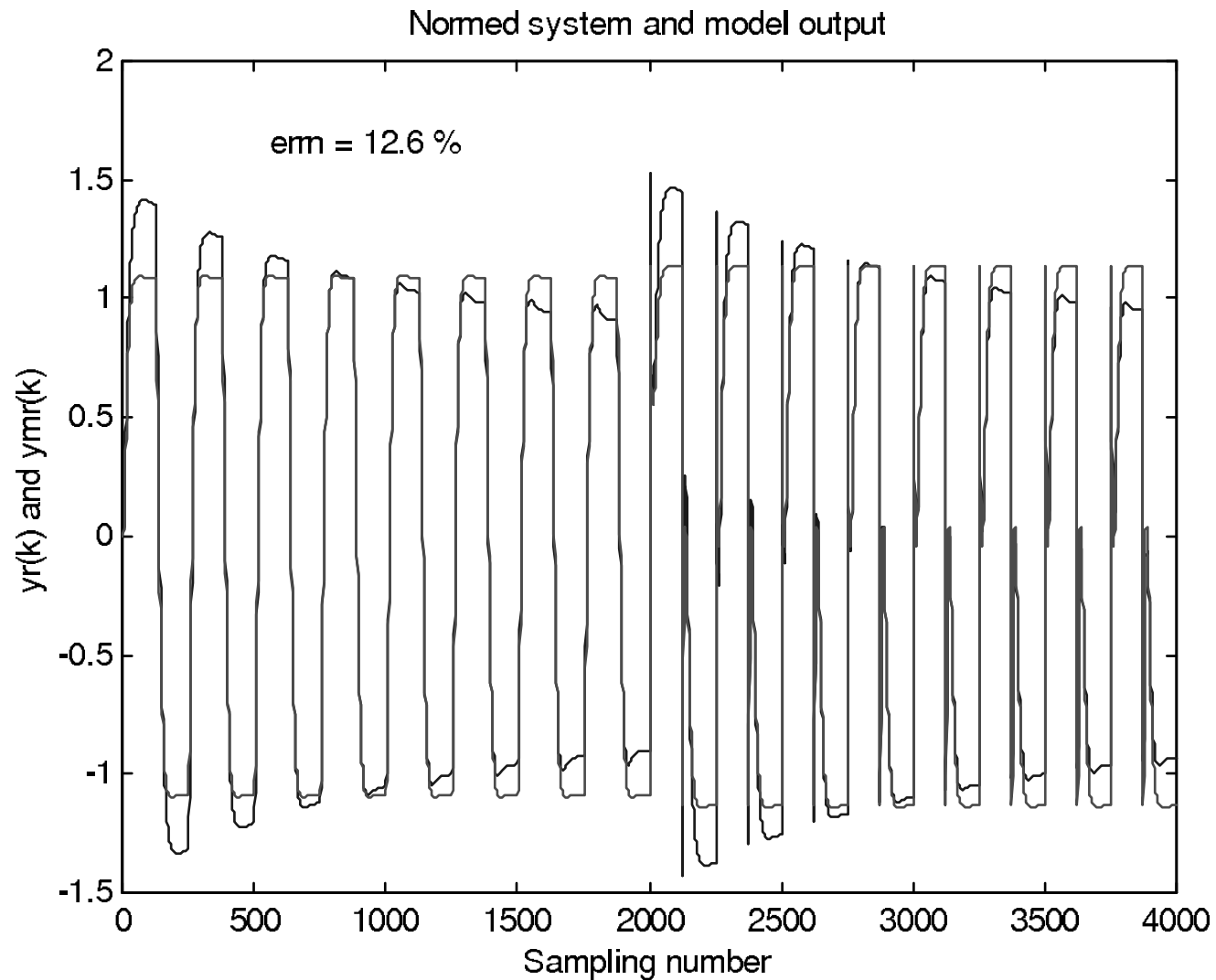
En nøjagtig værdi af den totale parameterfejl forudsætter at model output fejlen splittes op i et bidrag fra støj  $\epsilon_x$  og et bidrag fra undermodellering  $\epsilon_m$ .



# Eksempel: Højttaler



# Eksempel: Højttaler



Ækvivalent parameterfejl:  $\Delta_{\theta_{eq},i\%} = 14.1\%$

# Design af input signal

Tommelfinger regel:

Lineære systemer:

Indput signalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtigh. af modellen er vigtigst.

# Design af input signal

Tommelfinger regel:

Lineære systemer:

Indput signalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtigh. af modellen er vigtigst.

Ulineære systemer:

Amplitude variationen i input signalet skal svare til det amplitude område, hvor nøjagtigh. af modellen er vigtigst.  
Indput signalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtigh. af modellen er vigtigst.

# Design af input signal

**Tommelfinger regel:**

**Lineære systemer:**

Indput signalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtigh. af modellen er vigtigst.

**Ulineære systemer:**

Amplitude variationen i input signalet skal svare til det amplitude område, hvor nøjagtigh. af modellen er vigtigst.  
Indput signalet skal have størstedelen af effekten i frekvensområdet, hvor nøjagtigh. af modellen er vigtigst.

**Procedure:**

Design et input signal der optimerer følsomhedsmålene.

# Procedure for input design

1. Bestem tilnærmede parameter værdier eller find á priori parameter værdier.

# Procedure for input design

1. Bestem tilnærmede parameter værdier eller find á priori parameter værdier.
2. Vælg en klasse af input signaler – skal afhænge af få (helst kun en) parametre. En parameter, mindst, skal bestemme frekvensspektret. Hvis modellen er ulineær, skal yderligere en parameter bestemme amplituden.

# Procedure for input design

1. Bestem tilnærmede parameter værdier eller find á priori parameter værdier.
2. Vælg en klasse af input signaler – skal afhænge af få (helst kun en) parametre. En parameter, mindst, skal bestemme frekvensspektret. Hvis modellen er ulineær, skal yderligere en parameter bestemme amplituden.
3. Optimer input signalet til bedste følsomhed (simulering). Bestem og plot karakteristiske følsomhedsmål som fkt. af input signal parametre, vælg bedste værdi for disse.



# Procedure for input design

1. **Bestem tilnærmede parameter værdier** eller find á priori parameter værdier.
2. **Vælg en klasse af input signaler** – skal afhænge af få (helst kun en) parametre. En parameter, mindst, skal bestemme frekvensspektret. Hvis modellen er ulineær, skal yderligere en parameter bestemme amplituden.
3. **Optimer input signalet til bedste følsomhed (simulering).** Bestem og plot karakteristiske følsomhedsmål som fkt. af input signal parametre, vælg bedste værdi for disse.
4. **Brug det fundne input signal på det fysiske system.** Hvis nødvendigt, gentag proceduren med de forbedrede parameter estimer.

# Procedure for input design

1. Bestem tilnærmede parameter værdier eller find á priori parameter værdier.
2. Vælg en klasse af input signaler – skal afhænge af få (helst kun en) parametre. En parameter, mindst, skal bestemme frekvensspektret. Hvis modellen er ulineær, skal yderligere en parameter bestemme amplituden.
3. Optimer input signalet til bedste følsomhed (simulering). Bestem og plot karakteristiske følsomhedsmål som fkt. af input signal parametre, vælg bedste værdi for disse.
4. Brug det fundne input signal på det fysiske system. Hvis nødvendigt, gentag proceduren med de forbedrede parameter estimer.

Senstools programmet til optimalt input design: [maininp.m](#)

# Eksempel: Optimalt input, lineært syst.

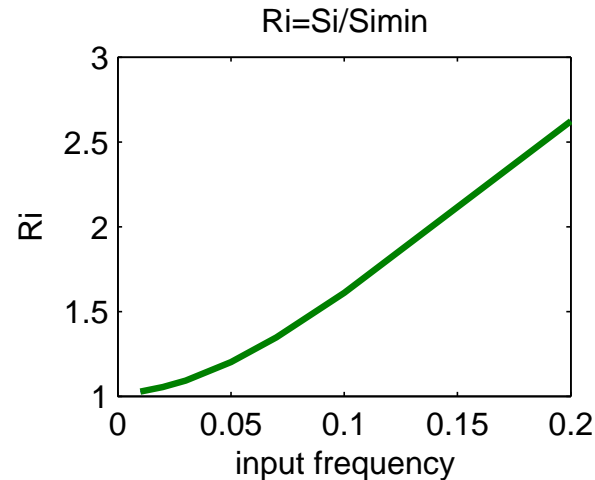
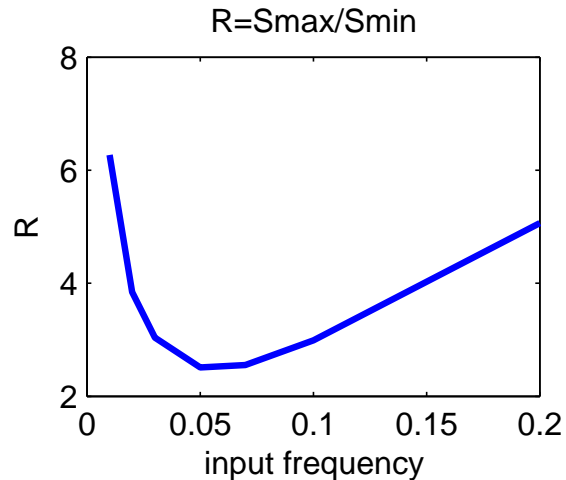
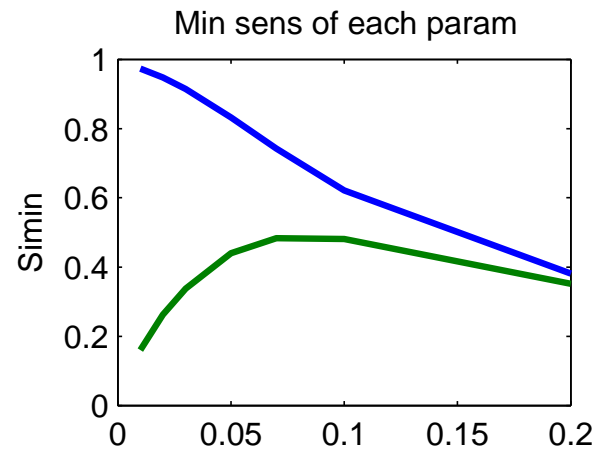
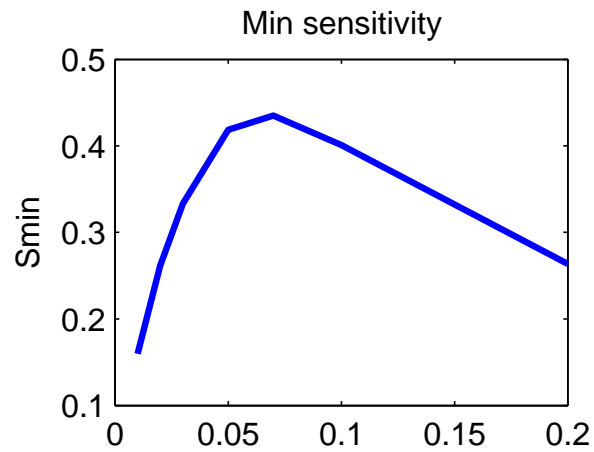
System:  $G_m(s) = \frac{K}{1+s\tau}, \quad K = 1, \tau = 2$

Input signal klasse: Firkant signal

# Eksempel: Optimalt input, lineært syst.

System:  $G_m(s) = \frac{K}{1+s\tau}$ ,  $K = 1, \tau = 2$

Input signal klasse: Firkant signal



# Eksempel: Optimalt input, ulineært syst.

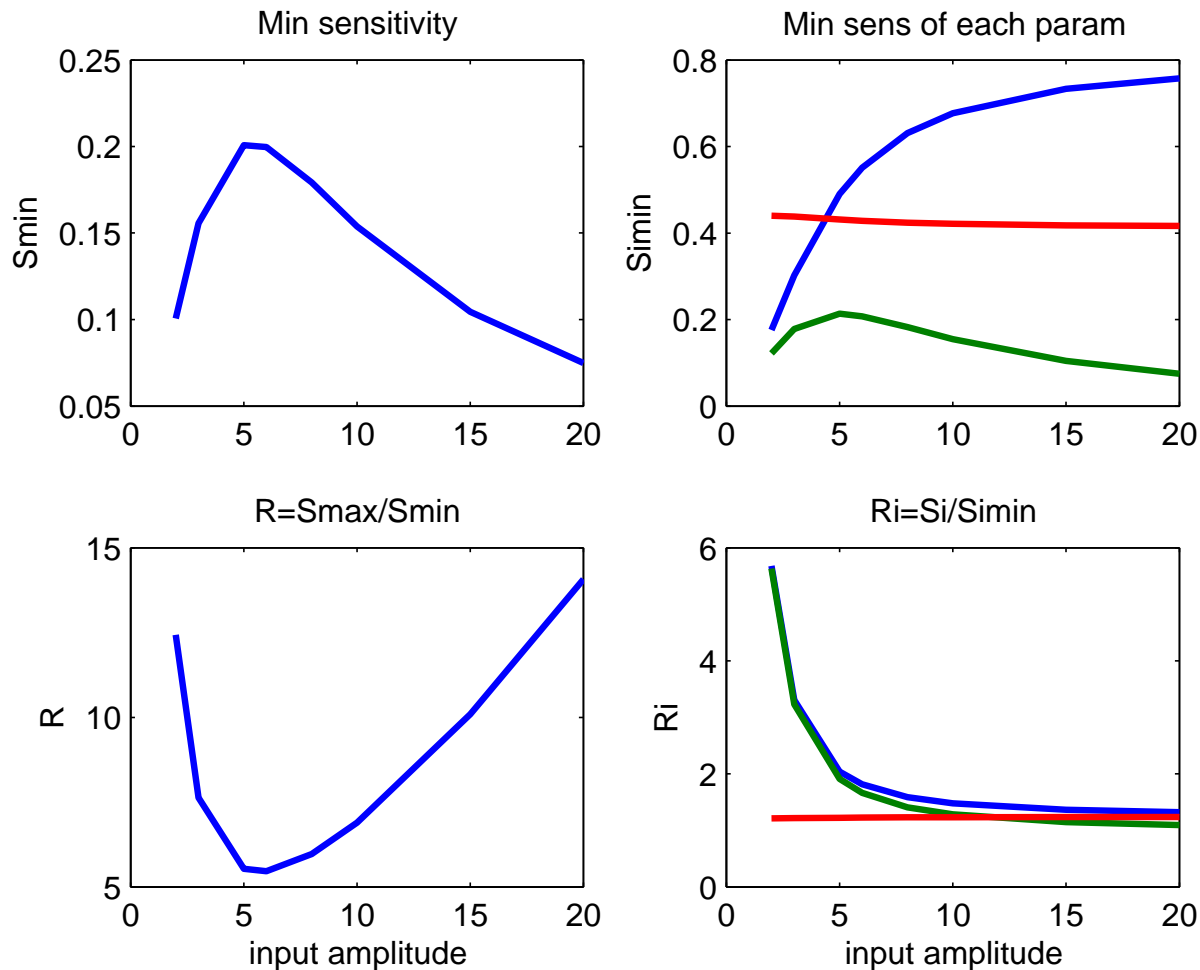
System:  $G_m(s) = \frac{K(u)}{1+s\tau}, \quad K(u) = k_0\left(1 + \frac{k_1}{0.5+u^2}\right),$   
 $[k_0, k_1, \tau] = [1.5, 4, 2]$

Input signal klasse: Firkant-rampe signal

# Eksempel: Optimalt input, ulineært syst.

System:  $G_m(s) = \frac{K(u)}{1+s\tau}$ ,  $K(u) = k_0(1 + \frac{k_1}{0.5+u^2})$ ,  
 $[k_0, k_1, \tau] = [1.5, 4, 2]$

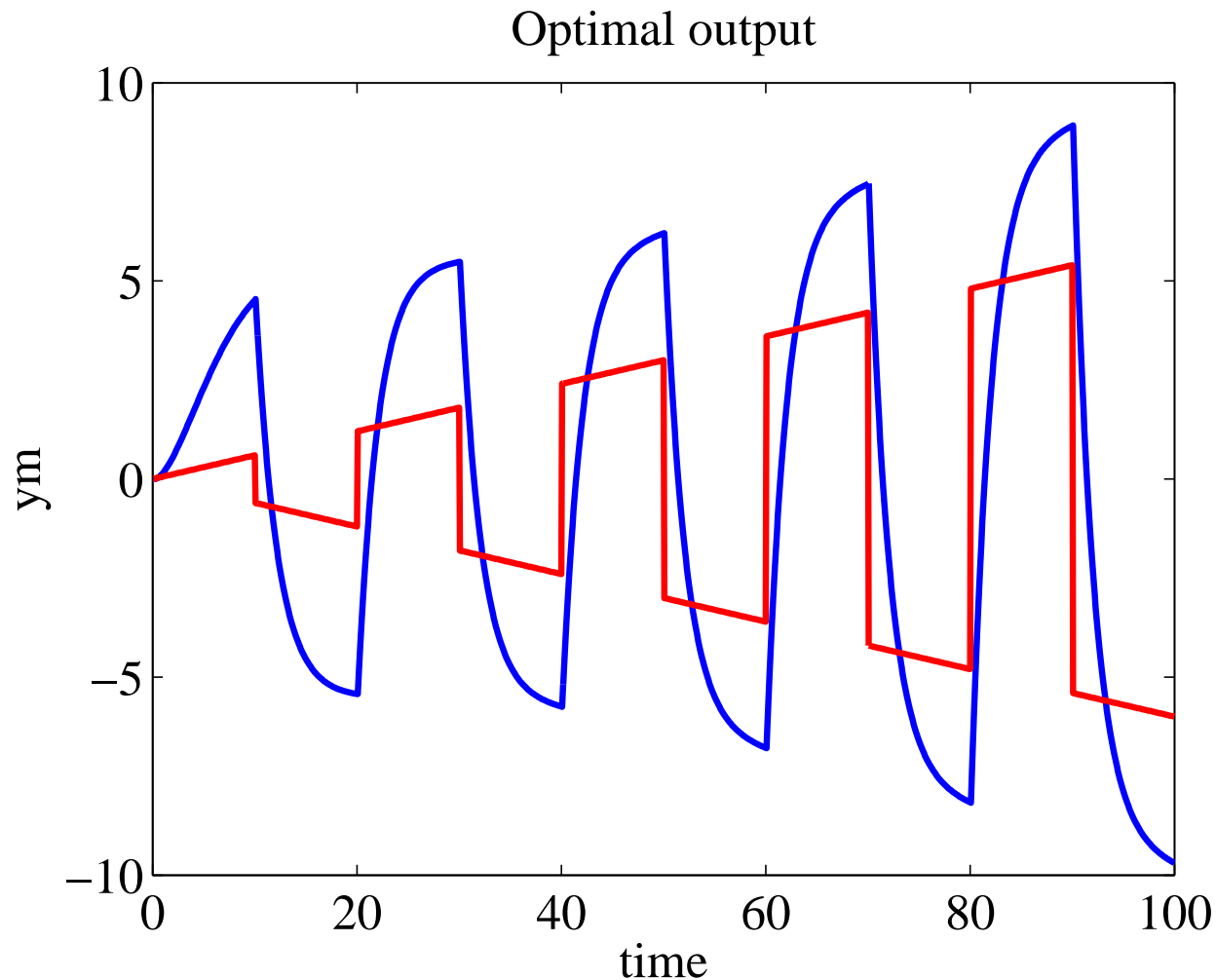
Input signal klasse: Firkant-rampe signal



# Eksempel: Optimalt input, ulineært syst.

System:  $G_m(s) = \frac{K(u)}{1+s\tau}$ ,  $K(u) = k_0(1 + \frac{k_1}{0.5+u^2})$ ,  
[ $k_0, k_1, \tau$ ] = [1.5, 4, 2]

Input signal klasse: Firkant-rampe signal



# Næste Forelæsning

Næste gang ser vi på:

- Frekvensdomæne
- Opsamling